

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-12-12

Vår referens

Helena Hansson

Utvecklingssekreterare

helena.hansson@malmo.se

Fördelning av riksnormens poster 2025

ASN-2024-20629

Sammanfattning

Lag och förordning anger vilka behov riksnormen ska tillgodose och med vilket belopp.

Beloppen för riksnormen beslutas av regeringen inför varje nytt kalenderår och gäller som miniminivå för de behov som riksnormen ska tillgodose. Regeringen har den 14 november 2024 fattat beslut om belopp för riksnorm 2025.

Socialstyrelsen anger i information om riksnorm 2025 att beloppen räknats upp med 2,8 procent jämfört med riksnorm 2024.

Vid förvaltningens jämförelse av delbeloppen avseende personliga kostnader i riksnorm 2025 med riksnorm 2024 framkommer att beloppen räknats upp med belopp som motsvarar en ökning på mellan 2,8 och 3,1 procent. Posterna för gemensamma hushållskostnader har enligt förvaltningens jämförelse räknats upp med mellan 2,9 och 3,3 procent jämfört med 2024.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att det finns behov att fastställa hur riksnormen fördelas på de olika behovsposterna i syfte att säkerställa likabehandling när kommuninvånare ansöker om ekonomiskt bistånd och bistånd endast beviljas till del av riksnormen, till exempel enbart livsmedel eller så kallad fickpengsnorm.

Fördelningen av riksnormen på de olika behovsposterna är också ett underlag vid enklare hushållsekonomisk rådgivning till de Malmöbor som ansöker om ekonomiskt bistånd.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar om fördelning av riksnorm 2024 på de olika behovsposterna i enlighet med förslag i bilaga 3.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse - Fördelning av riksnormens poster 2025
- Bilaga 1 Riksnormen för försörjningsstöd 2025 SoS
- Bilaga 2 Kostnadsberäkningar hushallskostnader 2025 KO
- Bilaga 3 FÖRSLAG Fördelning behovsposter riksnormen 2025 ASN 241219
- Bilaga 4 Uppräkning av riksnormens poster 2025 jämfört med 2024

Beslutsplanering

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-12-19

Ärendet

Ärendets aktualisering

Regeringen har den 14 november 2024 fattat beslut om belopp för riksnorm 2025.

Riksnormen grundar sig på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar och delas upp på olika hushållstyper och åldersintervall. Beloppen för riksnorm 2025 framkommer i 2 kap. 1 § socialtjänstförordningen¹ och publiceras även som information av Socialstyrelsen, se bilaga 1.

Mot bakgrund av höjd riksnorm från och med 1 januari 2025 finns det behov att revidera fördelning av riksnormens poster som arbetsmarknads- och socialnämnden beslutat om 2023-12-20.²

Om riksnorm i lag och förordning samt pågående statlig utredning

Riksnormen inom försörjningsstödet regleras igenom socialtjänstlagen (2001:453) och socialtjänstförordningen (2001:937).

I 4 kap. 3 § socialtjänstlagen preciseras *vilka kostnader* som försörjningsstödet omfattar.

Riksnormen omfattar skäligen kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon. Enligt information från Socialstyrelsen (bilaga 1) medräknas även barn- och ungdomsförsäkring som en individuell utgiftspost för de barn som ingår i hushållet.

Paragrafen anger även att försörjningsstödet omfattar skäligen kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa men dessa är ej reglerad i norm utan ska beräknas utifrån faktiska kostnader så länge de är att beakta som skäligen.³

¹ [Socialtjänstförordning \(2001:937\) | Sveriges riksdag](#)

² (ASN-2023-22481) [Möte 2023-12-20 | MeetingPlus \[sv\]](#)

³ [Socialtjänstlag \(2001:453\) | Sveriges riksdag](#), se 4 kap. 3 §

I 2 kap. 1 § socialtjänstförordningen precisera med *vilket belopp* riksnormen ska beräknas. Beloppen, som avser personliga kostnader respektive gemensamma hushållskostnader, grundas enligt förordningen på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar och delas upp på olika hushållstyper och åldersintervall.⁴

I den pågående utredningen *Öka drivkrafter och möjlighet till arbete i försörjningsstödet och bryta långvarigt biståndsmottagande*, som bedrivs mot bakgrund av utredningsdirektiv från socialdepartementet ingår flera uppdrag kopplade till riksnormen. Utredaren ska bland annat göra en översyn av kostnadsposterna i riksnormen för att främja deltagandet på arbetsmarknaden. Enligt regeringens beslut juli 2022, ska utredaren bland annat

- göra en analys av hur de kostnadsposter som ingår i riksnormen motsvarar faktiska konsumtionsmönster,
- lämna förslag på en riksnorm som motsvarar dagens konsumtionsmönster där kostnadsposterna ska motsvara en skälig levnadsnivå och som minskar behovet av att göra individuella prövningar,
- göra beräkningar för varje kostnadspost som föreslås ingå i riksnormen,
- lämna förslag på hur en uppräknings av riksnormen kan regleras på ett ändamålsenligt sätt,
- analysera effekterna av en begränsning av möjligheten att lokalt skjuta till försörjningsstöd utöver det som anges i riksnormen, och
- lämna nödvändiga författningsförslag som är kostnadsneutrala.⁵

Regeringen har därefter beslutat om två tilläggsdirektiv till utredningen.

I juni 2023 beslutades bland annat att utredaren ska lämna förslag på en modell för ett bidragstak som begränsar den sammantagna nivån på bidrag och ersättningar för hushåll i syfte att öka incitamenten till arbete.⁶

I september 2024 beslutades även att utredaren bland annat ska

- lämna författningsförslag som innebär att möjligheten att lämna försörjningsstöd begränsas för kostnader utöver riksnormen, så långt det är möjligt och lämpligt, och
- att försörjningsstödet storlek ska begränsas för större hushåll.

Utredningstiden är genom tilläggsdirektivet förlängd till den 14 februari 2025.⁷

Utredningen har tagit del av det underlag som förvaltningen enligt beslut av arbetsmarknads- och socialnämnden 16 december 2021 tillsänt Sveriges kommuner och

⁴ [Socialtjänstförordning \(2001:937\)](#) | Sveriges riksdag, se 2 kap. 1 §

⁵ [Kommittédirektiv Öka drivkrafter m m](#) (Dir. 2022:124)

⁶ [Tilläggsdirektiv till Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet \(S 2022:16\)](#) (Dir. 2023:70)

⁷ [Tilläggsdirektiv till Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet \(S 2022:16\)](#) (Dir. 2024:90)

regioner (SKR) om riksnormen. I underlaget beskrivs de behov av modernisering av, och nationell vägledning kring, riksnormen som förvaltningen uppmärksammat.⁸

Förvaltningens övervägande och förslag – riksnormen fördelat på de olika behovsposterna

Fram till år 2011 hade Socialstyrelsen i uppdrag att presentera underlagssummor per de olika utgiftsposterna som ingår i riksnormen. Från och med år 2012 publicerar Socialstyrelsen enbart information så som framkommer i bilaga 1, *Riksnormen för försörjningsstöd 2025*.

I Malmö stad har Kommunstyrelsen fram till år 2017, och därefter arbetsmarknads- och socialnämnden fattat beslut om fördelning av riksnormen på de olika behovsposterna.

Som redogjorts för ovan så anger lag och förordning ramarna för riksnormen avseende innehåll och belopp. Det står det enskilda hushållet fritt att disponera riksnormen på de olika behovsposterna enligt egen bedömning. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer dock att det finns flera skäl till att fastställa hur normen fördelas på de olika behovsposterna, det vill säga hur mycket som exempelvis är avsett för livsmedel eller kläder och skor.

- Ibland ska bistånd endast beräknas för livsmedel. Underlaget är då av vikt för att skapa förutsättningar för likabehandling inom kommunen. Ett annat exempel är att det enbart är vissa behovsposter som ingår när bistånd beviljas enligt fickpengsnorm som tillämpas vid institutionsvistelse som inkluderar mat med mera.
- Fördelning av riksnormen på de olika behovsposterna är också ett underlag som används som information till biståndsmottagare när det gäller att tillhandahålla enklare hushållsekonomisk rådgivning inom avdelningen för ekonomiskt bistånd och boende.

Vid framtagande av förslag om fördelning av riksnormen på de olika behovsposterna har förvaltningen även beaktat de förändringar som Konsumentverket gjort i sina beräkningar av hushållskostnader 2025 (bilaga 2).

I Konsumentverkets beräkningar av rimliga kostnader, för kostnadsposter som delvis motsvarar riksnormens poster, har det enbart gjorts mindre uppräknings avseende livsmedel inför 2025 och flertalet individuella kostnader, exempelvis hygien, har reducerats jämfört med året innan.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har i sitt förslag kring fördelning av riksnorm 2025 (se bilaga 3) begränsat utgiftsposten för *Hygien* för barn och unga så att den inte överstiger de belopp som Konsumentverket beräknar. Posten för *Fritid/lek* lämnas för barn och unga oförändrad jämfört med 2024 för att möjliggöra en ökning av *Kläder/skor* som ligger förhållandevis lågt jämfört med Konsumentverkets beräkningar.

⁸ Ärende ASN-2021-13823

För vuxna, ensamstående respektive sambor, görs uppräknings av samtliga poster motsvarande den procentuella ökningen av riksnormen. För vuxna kan tilläggas att Konsumentverkets beräkningar för livsmedel uppgår till 3 350 – 3 960 kr per person och månad, vilket i princip motsvarar hela beloppet för riksnormen för ensamstående vuxen, 3 910 kr per månad.

De förändringar av riksnormens poster som föreslås inför 2025 framkommer i kronor respektive procent i bilaga 4, *Uppräkning av riksnormens poster 2025 jämfört med 2024*.

Ekonomi

Mot bakgrund av att förvaltningens förslag om fördelning av riksnormen följer de ramar som ges av lag och förordning bedömer arbetsmarknads- och socialförvaltningen inte att beslutet i sig medför några ekonomiska konsekvenser. De förändrade beloppen i socialtjänstförordningen från den 1 januari 2025 påverkar dock ekonomin för både enskilda Malmöbor och för nämnden.

Kostnader för riksnorm utgör en stor andel av de godtagbara kostnaderna för biståndshushållen och är i de ekonomiska beräkningarna beaktade med 634 miljoner kronor år 2023. Summan utgjorde 48 procent av de godkända utgifterna för biståndshushållen under 2023. För perioden januari till september 2024 uppgår riksnormen till 490 miljoner kronor och utgör 49 procent av de godkända utgifterna för biståndshushållen.

En höjning av riksnormen med 2,8 procent innebär, med utgångspunkt i uppgiften om 490 miljoner kronor under perioden januari till september 2024, ökande kostnader 2025 med 18,3 miljoner kronor på helårsbasis om allt annat förblir lika. Varje höjning med ytterligare 0,1 procent beräknas medföra ökade kostnader om 653 000 kr beräknat på helårsbasis.

Som framkommer i bilaga 4 så är det endast för åldersgruppen 11–14 år som ökningen uppgår till 2,8 procent. För barn och unga i övriga åldersgrupper, för ensamstående eller samboende vuxna och avseende beloppen för de gemensamma hushållskostnaderna ökar riksnormen med mellan 2,9 och 3,3 procent.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen föreslår arbetsmarknads- och socialnämnden besluta om fördelning av riksnormen på de olika behovsposterna enligt förslag i bilaga 3.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen föreslår även nämnden att justera paragrafen omedelbart för att möjliggöra att beslutat underlag kan ligga till grund för att livsmedelsnorm och fickpengsnorm kan läggas in i verksamhetssystemet inför årsskiftet som stöd för ekonomiska beräkningar vid utredning av rätten till bistånd.

Ansvariga

Madeleine Moberg Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef